

DOÇENTLİK SINAV YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç ve Kapsam, Dayanak ve Doçentlik Sınav Alanları

Amaç ve kapsam

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, doçentlik sınavına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

(2) Bu Yönetmelik, doçentlik sınav alanlarının belirlenmesine, doçentlik başvurusunda bulunabilmenin şartlarına, başvurunun zamanına ve usulüne, doçentlik sınav jürilerinin oluşturulmasına, sınavların yapılmasına, intihal ve disipline aykırılık iddiaları dolayısıyla izlenecek yola, doçentlik sınavı ile ilgili komisyonların teşkiline ve görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 24 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Doçentlik sınavı alanları

MADDE 3 – (1) Doçentlik sınavı, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen ve Yükseköğretim Genel Kurulu tarafından onaylanan alanlarda açılır. Bu alanlar, her yıl Ocak ayında güncellenmiş olarak Yükseköğretim Kurulunun internet sitesinde yayımlanır.

İKİNCİ BÖLÜM

Başvuru Zamanı ve Şartları, Jürilerin Oluşturulması ve Doçentlik Sınavı

Başvuru zamanı ve şartları

MADDE 4 – (1) Doçentlik başvurusu, Nisan veya Ekim ayları içinde, Üniversitelerarası Kurulun belirleyeceği bir tarihe kadar yapılır. Üniversitelerarası Kurulca bir tarih belirlenmemesi halinde, başvurular, Nisan veya Ekim ayının onbeşinci günü başlayıp, en geç ilgili ayın son çalışma günü mesai saati bitimine kadar devam eder.

(2) Doçentlik başvurusu için;

a) Bir anabilim veya bilim dalında Türkiye’de doktora, sanatta yeterlik veya tıpta uzmanlık yapılmış ya da yurt dışında yapılmış olan doktora, sanatta yeterlik veya tıpta uzmanlık öğreniminin ilgisine göre Üniversitelerarası Kurul veya Sağlık Bakanlığı tarafından bir anabilim veya bilim dalı ile ilişkilendirilerek denkliğinin kabul edilmiş olması,

b) Merkezi yabancı dil sınavında başarılı olunması,

c) Doktora, tıpta uzmanlık veya sanatta yeterlik unvanı iktisap edildikten sonra, doçentlik başvurusunda bulunulacak olan anabilim dalında özgün bilimsel yayın ve çalışmaların yapılmış olması, şarttır.

(3) Doçentlik unvanının iktisabı için aranan özgün bilimsel çalışmalara ilişkin asgari ölçütler, Üniversitelerarası Kurul tarafından, her bir alan göz önünde bulundurulmak suretiyle belirlenir ve her yıl Ocak ayında güncellenmiş olarak Yükseköğretim Kurulunun internet sitesinde yayımlanır. Bu ölçütler, en erken yayımı tarihini izleyen ikinci dönemde yapılacak olan doçentlik başvurularında dikkate alınır.

(4) Doçentlik başvurusunda bulunabilmek için adayın, Türkiye’de yükseköğretim kurumlarında dört yıllık lisans programında yabancı dil olarak öğretilen, kendi alanında akademik bakımdan ilerlemesini sağlayan ve uluslararası geçerliliği bulunan dillerden birini bildiğini, ÖSYM tarafından yapılan merkezi yabancı dil seviye belirleme sınavından en az altmışbeş puan alarak, belgelemesi gerekir. Anabilim veya bilim dalı belli bir dille ilgili olanlar, bu sınavı başka bir yabancı dilde vermekle yükümlüdürler.

(5) Uluslararası düzeyde yapılan yabancı dil seviye tespit sınavlarındaki başarı notunun doçentlik başvurusu için aranan merkezi yabancı dil sınavındaki başarı şartını karşılayıp karşılamadığına Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından karar verilir.

(6) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurula yapılır. Başvuruların eksiksiz olup olmadığı ve bu Yönetmelikte aranan şekil şartlarını taşıyıp taşımadığı kontrol edilir. Dosyasının eksiksiz olduğu ve gerekli şekil şartlarını taşıdığı tespit edilen adayın jürisi en kısa zamanda Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturularak, aday ile jürinin asıl ve yedek üyelerine mensubu buldukları üniversite rektörlüğü aracılığı ile bildirilir. Bu bildirim yazısı üzerine eserler aday tarafından jüri üyelerinin her birine posta yolu ile gönderilir. Aday, eserlerin jüri üyelerine ulaştığına ilişkin belgelerinin birer örneğini Üniversitelerarası Kurula teslim eder.

(7) Doçentlik başvurusu ile ilgili posta masrafları aday tarafından karşılanır.

Sınav jürisinin oluşturulması

MADDE 5 – (1) Üniversitelerarası Kurul, Doçentlik Sınav Komisyonunun önerisi üzerine, doçentlik başvurusunda bulunan adaylardan her biri için beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye belirler. Jüri için asıl ve yedek üyeler, adayın başvurduğu alan göz önünde bulundurularak belirlenir. Adayın başvurduğu alanda yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, istisnai olarak, jüri üç asıl ve iki yedek olmak üzere beş üye ile teşkil edilebilir.

(2) Doçentlik jürilerinde görev alabilecek öğretim üyelerinin listesi, bunlara hangi alanlarda doçentlik jürilerinde görev alabileceklerinin sorulması üzerine alınacak olan cevaplar ile kadrosunun bulunduğu üniversitenin görüşü dikkate alınarak hazırlanır. Bu listeler, akademik yükseltmeler, istifa veya emeklilik gibi sebeplerle görevden ayrılmalar göz önünde bulundurularak Yükseköğretim Kurulu personel veri tabanı üzerinden güncellenir. Doçentlik sınav komisyonundaki asıl ve yedek üyelikler, bu listede ilgili alanlarda yer alan öğretim üyeleri arasında objektif ölçütlere göre ve eşit olarak dağıtılır.

(3) Doçentlik sınav jürisinde görev alabilmek için öğretim üyesinin Devlet veya vakıf üniversitesinde 2547 sayılı Kanunun 26 ncı maddesi hükümlerine göre profesör olarak atanmış ve yetmişiki yaşını doldurmamış olması şarttır.

Doçentlik sınavı

MADDE 6 – (1) Doçentlik sınavı, eser incelemesi ve sözlü sınav olmak üzere, iki aşamada yapılır.

(2) Doçentlik sınav jürisini oluşturan asıl ve yedek üyeler, adayın akademik çalışmalarının her birini değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını iki nüsha olarak mensubu buldukları üniversite rektörlüğü aracılığı ile Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Bu raporlar, başvuru dosyalarının jüri üyesine teslim edildiği tarih sırasına göre ve dosya sayısı itibarıyla azami birer aylık sürelerde hazırlanarak sırasıyla Üniversitelerarası Kurula gönderilir.

(3) Jürinin asıl ve yedek üyeleri, süresi içinde rapor hazırlamasına engel olacak nitelikte bir mazeretinin ortaya çıkması halinde, bu mazeretini, varsa belgeleyen evrakla birlikte Üniversitelerarası Kurula bildirmekle yükümlüdür. Jüri üyesi, bildirdiği mazeretin Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edildiğine dair karar verilmediği sürece bu görevden kaçınmaz. Kabul edilmiş mazeret olmaksızın görevini süresinde yapmayan jüri üyesinin genel hükümlere göre cezaî sorumluluğu yoluna gidilir.

(4) Öğretim üyeliği görevinden istifa, emeklilik veya mazeret sebebiyle jürinin ikiden fazla üyesinin eksilmesi halinde, Üniversitelerarası Kurul tarafından jürinin eksilen üyelikleri doldurulur.

(5) Asıl üyelerin Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edilmiş bir mazerete dayalı olarak raporunu süresinde verememesi halinde, yedek üyelerin raporları sırasına göre değerlendirmeye esas alınır.

(6) Değerlendirmeye esas alınan jüri raporlarının birer nüshası, eser incelemesi sonucuna ilişkin bildirim yazısı ile birlikte adaya gönderilir.

(7) Değerlendirmeye esas alınan jüri raporları itibarıyla çoğunlukla eser incelemesinde başarılı bulunan aday, sözlü sınava tabi tutulur. Sözlü sınavın yapılacağı yer, tarih ve saat, Üniversitelerarası Kurul tarafından adaya, mazereti kabul edilenler dışındaki asıl ve yedek jüri üyelerine bildirilmek üzere, mensubu oldukları üniversite rektörlüklerine ve sınavın yapılacağı üniversite rektörlüğüne bildirilir. Kendilerine bildirim yapılan asıl üyeler, sınav için belirlenen yer, tarih ve saatte hazır bulunmakla yükümlüdürler. Bu yükümlülüğe aykırı davranan jüri üyesinin, bildirdiği mazeret Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edilmediği takdirde, genel hükümlere göre cezaî sorumluluğu yoluna gidilir. Sözlü sınava gelmeyen asıl üyenin mazeretinin Doçentlik Sınav Komisyonunca kabul edilmemesi, yedek üyenin katılımıyla yapılan sınavın hukuki geçerliliğini etkilemez. Asıl üyelerden birinin hazır bulunmaması halinde, sözlü sınav, sınavın yapılacağı üniversitenin rektörü veya görevlendireceği dekan tarafından sıradaki yedek üyenin de çağırılması suretiyle en geç onbeş gün içinde yapılır.

(8) Sözlü sınavın yapılacağı üniversitenin bulunduğu ilin dışında başka bir üniversitede görev yapan jüri üyesinin yol masrafları ile yevmiesi, Üniversitelerarası Kurulun görevlendirme yazısı esas alınarak, görevli oldukları üniversitelerce ön ödemeli olarak karşılanır.

(9) Sözlü sınavın yapılacağı üniversitenin rektörü, sınav için gerekli fiziki ve teknik imkanları hazırlamakla yükümlüdür.

(10) Jüri, sözlü sınav için üye tam sayısı ile toplanır. Adaylar belirtilen gün, saat ve yerde sözlü sınava alınırlar. Sınavda jüri üyelerinden biri, başkan olarak görev yapar.

(11) Sözlü sınav, doçent ve profesör unvanına sahip öğretim üyelerine açıktır. Jüri başkan ve üyeleri, sözlü sınavın denetlenebilirliğini sağlamak için gerekli tedbirleri alırlar. Sözlü sınavın yapılacağı yer ile gün ve saati, sınavın yapılacağı üniversite rektörlüğünce internet sayfasında yayımlanır.

(12) Sözlü sınav sonunda jüri, adayın başarılı olup olmadığına çoğunlukla karar verir. Bu karar, düzenlenen tutanakta imza altına alınır ve başkan tarafından jüri üyeleri önünde adaya sözlü olarak bildirilir.

(13) Sözlü sınavda başarılı olanlara Üniversitelerarası Kurul tarafından Doçentlik Belgesi verilir.

(14) Adayın sözlü sınava gelmemesi halinde, bu durum, jüri üyeleri tarafından imzalanan tutanakla tespit edilir.

(15) Sözlü sınav tutanağı, jüri başkanı tarafından Üniversitelerarası Kurula gönderilmek üzere sınavın yapıldığı üniversite rektörüne veya rektörün sınavın yapılmasıyla ilgili olarak görevlendirdiği dekana imza karşılığında teslim edilir.

(16) Sözlü sınava gelmeyen aday, bu sınava gelmesine engel olacak nitelikte bir mazeretinin varlığı halinde, bunu, varsa belgeleyen evrakla birlikte Üniversitelerarası Kurula bildirir. Mazeret bildiriminde bulunmaması veya bildirdiği mazeretin Doçentlik Sınav Komisyonu tarafından kabul edilmemesi halinde, aday bir sözlü sınav hakkını kaybeder.

(17) Doçentlik Sınav Komisyonunun sözlü sınava gelmeyen adayın bildirdiği mazereti kabul etmesi halinde, sözlü sınav, Üniversitelerarası Kurulun yeniden belirleyeceği yer, tarih ve saatte bu madde hükümlerine göre yenilenir.

(18) Sözlü sınavda başarısız olan veya sözlü sınav hakkını kaybeden aday, 4 üncü maddenin birinci fıkrasında belirlenen sürelerde yeniden başvuruda bulunması halinde, tekrar sözlü sınava alınır. Bu başvuruda, 4 üncü maddede doçentlik başvurusu için aranan şartların taşındığına dair belgelerin yeniden ibrazı istenmez.

(19) Tekrar sözlü sınava alınacak aday için yeni bir jüri oluşturulmaz. Dördüncü fıkra hükümleri saklıdır.

(20) Eser incelemesinde başarılı olmasına rağmen sözlü sınavlarda üç defa başarısız olan veya başarısız sayılan aday sözlü sınav için yeniden başvurduğunda, bu sınavı yapmak üzere yeni bir jüri oluşturulur. Yeni jüri oluşturulmasında mevcut jürinin salt çoğunluğu sağlayacak sayıda üyesinin değiştirilmesi şarttır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Disipline Aykırı Fiiller, Doçentlik Sınav Komisyonu

İntihal ve disipline aykırı diğer fiillerin işlendiği iddiası

MADDE 7 – (1) Eser incelemesi yapan jüri üyeleri, başvuru dosyasında yer alan herhangi bir eserde intihal olduğunu tespit ederse, durum bir raporla Üniversitelerarası Kurula bildirilir. İntihal iddiası ile ilgili olarak bir karar verilinceye kadar, Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz.

(2) Üniversitelerarası Kurul, intihal iddiası hakkında gerekli işlemlerin yapılması için durumu belgeleri ile birlikte Yükseköğretim Kurulu Başkanlığına gönderir ve ayrıca diğer jüri üyeleri derhal durumdan haberdar edilerek, iddia sonuçlandırılınca kadar rapor hazırlamamaları sağlanır.

(3) İntihal iddiası ile ilgili olarak yükseköğretim disiplin mevzuatına göre işlem yapılır.

(4) İntihal iddiasının doğru olmadığının tespiti halinde, doçentlik süreci kaldığı yerden devam eder.

(5) İntihal iddiasının doğru olduğunun tespiti halinde, aday yaptığı doçentlik başvurusunda başarısız sayılır. Adayın idarî, cezaî ve hukukî sorumluluğuna ilişkin hükümler saklıdır.

(6) Eser incelemesi yapan jüri üyeleri, başvuru dosyasında yer alan herhangi bir eserde intihal dışında yayın ve araştırma etiğine aykırılığın varlığını tespit ederse, durumu bir raporla Üniversitelerarası Kurula bildirir. Bu iddia ile ilgili olarak bir karar verilmeye kadar, Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz. Bu durumda aday hakkında yükseköğretim disiplini mevzuatı hükümlerine göre derhal soruşturma yapılır. İddianın asılsız çıkması halinde, doçentlik süreci kaldığı yerden devam eder ve ilgili jüri üyesi hakkında şartların varlığı halinde idarî ve adli soruşturma yapılır. İddianın doğru olduğunun tespiti halinde, aday yaptığı doçentlik başvurusunda başarısız sayılır.

(7) Doçentlik sınavı için başvuru dosyasının içeriğinde adayla ilgili olarak disiplin suçu oluşturan başka bir durumun varlığı nedeniyle soruşturma başlatılmış olması halinde, durum Üniversitelerarası Kurula bildirilir. Bu soruşturma sonuçlanıncaya kadar, Üniversitelerarası Kurul doçentlik başvurusu ile ilgili herhangi bir işlem yapmaz.

Doçentlik Sınav Komisyonu

MADDE 8 – (1) Bu Yönetmelikte kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere, Üniversitelerarası Kurul bünyesinde Doçentlik Sınav Komisyonu kurulur. Bu Komisyon, sosyal, fen-mühendislik ve sağlık bilimleri ile güzel sanatların her birinden beşer kişi olmak üzere, farklı alanlarda görev yapan öğretim üyeleri arasından Üniversitelerarası Kurulun seçeceği yirmi profesörden oluşur. Doçentlik sınav komisyonu için seçim, üniversitelerin farklı alanlarda gösterecekleri adaylar arasından yapılır.

(2) Doçentlik Sınav Komisyonu, bu Yönetmelikte belirtilen diğer görevlerin haricinde, alt komisyonların görüşlerini dikkate alarak, aşağıdaki görevleri yapar:

a) Öğretim üyelerinin, hangi alanlarda oluşturulacak sınav jürilerinde görev alabileceklerine dair listeleri hazırlamak,

b) Üniversitelerarası Kurula;

1) Doçentlik başvurusunda bulunulacak alanların,

2) Bu alanların her birinde doçentlik başvurusu için aranan asgari ölçütlerin,

3) Her bir adayla ilgili sınav jürisinin asıl ve yedek üyelerinin,

belirlenmesinde görüş bildirmek.

(3) Doçentlik Sınav Komisyonuna bu maddede belirtilen görevleri yerine getirmede yardımcı olmak üzere fakülte veya müstakil programı olan bölümler esas alınmak suretiyle alt komisyonlar oluşturulur. Bu alt komisyonların her biri, farklı üniversitenin kadrosunda bulunan beş profesörden oluşur. Bu profesörler, üniversitelerin gösterecekleri adaylar arasından Üniversitelerarası Kurulca seçilir.

(4) Bu komisyonlarda görev yapan öğretim üyelerinin yolluk ve yevmiyeleri, mensubu bulunduğu üniversitece ön ödemeli olarak karşılanır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 9 – (1) 1/9/2000 tarihli ve 24157 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği yürürlükten kaldırılmıştır.

Geçiş hükümleri

GEÇİCİ MADDE 1– (1) 28/6/2008 tarihinden önce yapılmış olup da henüz sonuçlandırılmamış olan doçentlik başvuruları hakkında, sözlü sınava ilişkin hususlar hariç olmak üzere, 1/9/2000 tarihli ve 24157 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliği hükümleri uygulanmaya devam olunur.

(2) 2009 yılı içindeki doçentlik başvuruları, 1/9/2000 tarihli ve 24157 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan Doçentlik Sınav Yönetmeliğine istinaden belirlenen temel alanlara göre yapılır ve bu başvurularla ilgili değerlendirmelerde söz konusu Yönetmelik hükümlerine istinaden belirlenen ölçütler esas alınır.

Yürürlük

MADDE 10 – (1) Bu Yönetmelik, Resmî Gazetede yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 11 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini, Yükseköğretim Kurulu yürütür.